

ÖXARFJÖRÐUR Í SÓKN

Framtíðarsýn og markmið

Endurbætt eftir íbúafund janúar 2018

Atvinnuþróunarfélag
Þingeyinga hf.

BYGGÐASTOFNUN

EYÞING
SAMBAND SVEITARFÉLAGA
Í EYJAFIRÐI OG ÞINGEYJARSÝSLUM

NORDURÞING

Atvinnuþróunarfélag
Pingeyinga hf.

BYGGÐASTOFNUN

EYÞING
SAMBAND SVEITARFÉLAGA
Í EYJAFIRÐI OG ÞINGEYJARSÝSLUM

NORDURÞING

Efnisyfirlit

Inngangur.....	4
Verkefnisstjórn	5
Meginmarkmið 1: Framandi áfangastaður	7
Meginmarkmið 2: Framsækni í matvælaframleiðslu.....	8
Meginmarkmið 3: Uppbyggilegt samfélag	10
Meginmarkmið 4: Öflugir innviðir	11
Viðauki A.....	12

Inngangur

Í þessari samantekt verður gerð grein fyrir markmiðum og framtíðarsýn í verkefninu *Öxarfjörður í sókn* sem tilheyrir röð verkefna á landsvísu undir stjórn Byggðastofnunar með heitinu *Brothættar byggðir*. Í upphafi verkefnis var haldið íbúáþing þar sem íbúar voru kallaðir saman í tveggja daga vinnubúðir og var því stýrt af Sigurborgu Kr. Hannesdóttir hjá ráðgjafarfyrirtækinu Ildi. Í framhaldi vann verkefnisstjórn stöðugreiningu á svæðinu þar sem tekið var tillit til íbúápróunar, atvinnuþátta og -þróunar og sérstöðu landshlutans.

Niðurstöður íbúáþings, fyrrnefnd stöðugreining og aðrar skýrslur sem lágu fyrir um svæðið voru notaðar til að móta framtíðarsýn og markmið, sem voru samþykkt á íbúafundi sem haldinn var vorið 2016. Sjá má samantekt greiningar og forgangsroðun íbúáþings í viðauka A. Frekari upplýsingar um verkefnið Brothættar byggðir í heild er hægt að finna á vef [Byggðastofnunar](#).

Markmiðin voru uppfærð eftir íbúafund í janúar 2017 og aftur í janúar 2018.

Hugtakanotkun og orðskýringar:

- Brothættar byggðir:** Verkefnið Brothættar byggðir sem verkfæri/verklag á landsvísu.
„Brothætt byggð“: Verkefni Brothættra byggða í einstökum þátttökubygðarlögum fá sérstök heiti. Hugtakið „brothætt byggð“ er hér notað um verkefnið í einstökum bygðarlögum.
- Byggðarlag/byggð:** Orðið byggðarlag eða byggð er hér notað um samfélag sem markast af landfræðilegum og menningarlegum aðstæðum, fremur en sveitarfélagamörkum.
- Framtíðarsýn:** Mynd sem lýsir framtíðarstöðu við lok stefnumótunartímabils í brothættri byggð.
- Meginmarkmið:** Þrjú til fjögur markmið sem styðja framtíðarsýn og fela í sér skilgreiningu á framtíðarstöðu í þeim áhersluþáttum sem hafa verið valdir og mótaðir innan verkefnisins Brothættar byggðir.
- Starfsmarkmið:** Markmið sem styður tiltekið meginmarkmið og á grundvelli þess má útfæra með mælanlegum hætti hvernig tiltekinn ábyrgðaraðili þess mun beita sér og innan hvaða tímaramma.
- Stefnumótun:** Að móta skýra sýn á það hvert á að stefna með þátttöku byggðarlags í verkefni um brothætta byggð. Það felur meðal annars í sér að móta framtíðarsýn, meginmarkmið, starfsmarkmið og tillögur um aðgerðir.
- Stöðugreining:** Yfirlit og greining helstu þátta er auðkenna stöðu byggðarlags og framtíðarhorfur. Dæmi eru þróun í fjölda og aldursdreifingu íbúa, þróun í atvinnulífi, menningarlífi, svo og umfjöllun um helstu áætlanir og ytri áhrifaþætti sem varða framtíð viðkomandi byggðarlags.

Verkefnisstjórn

Í verkefnisstjórn hvers verkefnis undir hatti *Brothættra byggða* sitja fulltrúar viðkomandi sveitarfélags, landshlutasamtaka, atvinnuþróunarfélags, Byggðastofnunar og íbúa. Mismunandi er eftir verkefnum hvaða stofnun hýsir starf verkefnisstjóra og í verkefninu *Öxarfjörður í sókn* er staðan vistuð hjá Atvinnuþróunarfélagi Þingeyinga.

Í verkefnisstjórn Öxarfjarðar í sókn sitja eftirfarandi aðilar:

- Charlotta Englund, fulltrúi íbúa
- Kristján Þór Magnússon, sveitarstjóri Norðurþings
- Kristján Þórhallur Halldórsson, verkefnisstjóri Brothættra byggða hjá Byggðastofnun
- Pétur Þór Jónasson, framkvæmdastjóri Eyþings
- Reinhard Reynisson, framkvæmdastjóri Atvinnuþróunarfélags Þingeyinga
- Sigríður K. Þorgrímsdóttir, verkefnisstjóri Brothættra byggða hjá Byggðastofnun
- Stefán Haukur Grímsson, fulltrúi íbúa

Framtíðarsýn

Öxarfjarðarhérað er þekkt fyrir hágæða matvælaframleiðslu er byggir meðal annars á hugvitssamlegri og ábyrgri nýtingu á auðlindum héraðsins. Ferðaþjónusta er ört vaxandi atvinnugrein í héraði stórbrotinnar, fjölbreyttrar en viðkvæmrar náttúru. Hagsmunaaðilar í ferðaþjónustu hafa tekið höndum saman og skipulagt uppbyggingu með þarfir umhverfis og samfélags í huga, ekki síður en efnahagslegar þarfir. Uppbyggilegt og samheldið samfélag þar sem framfarir í atvinnulífi, ásamt öflugum innviðum, hafa leitt til jákvæðrar íbúáþróunar á verkefnistímanum.

Mynd 1- Markmið og framtíðarsýn er að mestu byggt á niðurstöðum íbúþings en tekur jafnframt mið af greiningu á stöðu byggðarlagsins

Meginmarkmið

- Framandi áfangastaður
- Framsækni í matvælaframleiðslu
- Uppbyggilegt samfélag
- Öflugir innviðir

Meginmarkmið 1: Framandi áfangastaður

Starfsmarkmið:

- 1.1 Að Dettifossvegur sé á samgönguáætlun og framkvæmdir hafnar fyrir lok árs 2019. Ábyrgð: Verkefnisstjórn og verkefnisstjóri, Norðurþing.
- 1.2 Að fyrir árslok 2018 séu hafnar framkvæmdir við uppbyggingu á fjögurra stjörnu hóteli. Ábyrgð: Frumkvöðlar og verkefnisstjóri í samstarfi við Vatnajökulsþjóðgarð og aðrar stofnanir á svæðinu og fjárfesta.
- 1.3 Að matvæli af svæðinu sé í boði á veitingastöðum í Norðurþingi og nærliggjandi sveitarfélögum. Fyrir lok árs 2018. Ábyrgð: Fjallalamb, veitingahúsa eigendur og verkefnastjórn
- 1.4 Að fyrir mitt ár 2018 skili íbúa uppfærðum áherslum í ferðamálum fyrir svæðið sem mun svo nýtast inn í áframhaldandi stefnumótunarvinnu frá hinu opinbera og DMP planning verkefni. Ábyrgð: Verkefnastjóri og stjórn Framfarafélagsins. Samráð: AP, Ferðamálastofa, íbúasamtök og Norðurhjari.
- 1.5 Skjálftasetur sé komið með tryggn rekstrargrunn og 10 mkr. til uppbyggingar safnsins fyrir árslok 2019. Ábyrgð: Skjálftasetrið í samstarfi við verkefnisstjóra og Norðurþing. Samráð við Norðurhjara.
- 1.6 Unnið verði með verkefninu Fuglastíg að formlegu skipulagi varðandi leiðsögn og aðstöðu til fuglaskoðunar í héraðinu fyrir lok mars 2018, í framhaldi af mótun ferðamálastefnu. Einnig að skýra eignarhald á fuglaskýlum og hver verður ábyrgur fyrir rekstri þeirra. Ábyrgð Fuglastígur, Rif, í samstarfi við verkefnisstjóra og (landeigendur m.a.). Samráð: Norðurhjari
- 1.7 Komið verði upp tveimur áfangastöðum í viðbót fyrir mitt ár 2018. Ábyrgð: Verkefnisstjóri, AP, (Framkv.sjóður ferðamannastaða, Vegagerð) og aðra hagsmunaaðila. Samráð: Norðurhjari.
- 1.8 Ljúka kortlagningu á vatnsbólum og uppsprettum á svæðinu ásamt greiningu á nýtingu jarðhita til rafmagnsframleiðslu, baðstaða og/eða ræktunar. Ábyrgð: Eimur, verkefnastjórn og verkefnastjóri.
- 1.9 Að hanna baðstað sem nýtir jarðhita fyrir árslok 2019. Ábyrgð: Ferðapjónustuaðilar og verkefnisstjóri í samráði við landeigendur og Norðurþing. Nýta viðskiptahraðal. Samráð: Norðurhjari.

Mynd 2- Við komuna til Kópaskers blasa við þessi skemmtilegu listaverk Sigurlínu J. Jóhannsdóttur

Meginmarkmið 2: Framsækni í matvælaframleiðslu

Starfsmarkmið:

- 2.1 Fjallalamb klári verkefni með upprunamerkingu. Lok árs 2017. Ábyrgð: Fjallalamb og verkefnisstjóri
- 2.2 Viðskiptaáætlun fyrir stækkun Akursels. Lok árs 2018. Ábyrgð: Akursel og verkefnisstjóri.
- 2.3 Að verkefnið Heimaslóð verði nýtt á allavega tveimur bæjum í nýsköpum í matvælavinnslu fyrir árslok 2018. Ábyrgð: Verkefnisstjóri Heimaslóðar og verkefnisstjóri í samráði við BSNP.
- 2.4 Fjallalamb treysti eiginfjórstöðu fyrir lok árs 2016. Ábyrgð: Fjallalamb í samstarfi við eigendur félagsins.
- 2.5 Þróðar verði og markaðssettar tvær vörur úr hliðarafurðum sauðfjárslátrunar fyrir lok árs 2018. Fjallalamb í samstarfi við AP, (Matís), verkefnisstjóra og aðra hagsmunaaðila.
- 2.6 Umræður/úttekt á gæðum lands og samspili beitar og gróðurs m.t.t. þess að tryggja hóflega beit annars vegar og hins vegar hagnýtingu upplýsinga í markaðslegu tilliti fyrir lok árs 2018. Ábyrgð: Búnaðarsamband Þingeyinga, Landbúnaðarháskólinn, Landgræðslan og verkefnisstjóri.
- 2.7 Stækkun Silfurstjörnu fyrir lok árs 2016. Ábyrgð: Silfurstjarnan.
- 2.8 Gera úttekt á því hverju nýir landbúnaðarsamningar breyta á þessu svæði. Fyrir lok sumars 2018. Ábyrgð: Bændasamtökin á svæðinu og verkefnastjóri.
- 2.9 Leggja meiri áherslu á skógrækt og fá stjórnvöld í lið. Fyrir lok 2019. Ábyrgð: Bændasamtökin á svæðinu og verkefnastjóri.
- 2.10 Kanna nýtingu jarðhita til grænmetisræktunar og raforkuframleiðslu. Fyrir lok 2019. Ábyrgð: Verkefnisstjóri

Atvinnuþróunarfélag
Pingeyinga hf.

BYGGÐASTOFNUN

Mynd 3- Við Öxarfjörð eru mikil tækifæri

Meginmarkmið 3: Uppbyggilegt samfélag

Starfsmarkmið:

- 3.1 Íbúasamtök (Framfarafélag Öxarfjarðar) eflid til dáða í héraðinu öllu. Fyrir lok árs 2018. Ábyrgð: Verkefnisstjóri í samstarfi við íbúa.
- 3.2 Kynning á verkefninu *Öxarfjörður í sókn* í öllum ráðum og nefndum Norðurþings og meðal starfsmanna sveitarfélagsins fyrir lok árs 2016 og aftur fyrir lok 2018. Ábyrgð: Norðurþing í samstarfi við verkefnisstjórn og verkefnisstjóra.
- 3.3 Heimasíða í nýjum búningi fyrir lok árs 2016. Virkja hóp áhugamanna um síðuna, skilgreina hlutverkið og kynna fyrir maí 2018. Ábyrgð: Heimasíðuhópur sem búið er að stofna í samstarfi við verkefnisstjóra og Norðurþing.
- 3.4 Fylgja eftir að Norðurþing horfi til verktaka á svæðinu, m.t.t. heimaaðila. Ábyrgð: Norðurþing í samstarfi við verktaka.
- 3.5 Átak og umræða um gildi verslunar í heimahéraði fyrir lok árs 2018. Ábyrgð: Verslunarrekendur í samstarfi við verkefnisstjóra.
- 3.6 Skilgreina sýn íbúa á lágmarks þjónustuþætti í héraðinu og gildi Kópaskers sem þjónustukjarna fyrir lok árs 2017. Ábyrgð: t.d. Þekkingarnet Pingeyinga í samstarfi við AP, Byggðastofnun, verkefnisstjóra og aðra hagsmunaaðila.
- 3.7 Halda fyrirtækjadag á Sólstöðuhátíð, í fyrsta skipti í júní 2018. Ábyrgð: Verkefnisstjóri í samstarfi við Framfarafélag Öxarfjarðar og aðra hagsmunaaðila.
- 3.8 Hvetja og styðja við fyrirtæki til að ráða frekar starfsfólk sem er reiðubúið til búsetu á svæðinu. Ábyrgð: Byggðaráð, verkefnisstjórn og sveitarstjóri.
- 3.9 Gera kunnáttukönnun á meðal nýbúa og könnun á þeirra þörfum. Stofna hóp á fb og stuðla að hittingum. Fyrir lok árs 2018. Ábyrgð: Verkefnastjóri, íbúasamtökin Framfarafélagið og Rauði krossinn.

Mynd 4- Jarðskjálftasetrið er framtak öflugra íbúa

Meginmarkmið 4: Öflugir innviðir

Starfsmarkmið:

- 4.1 Fá breytt viðmið um fjölda leikskólabarna í deild. Lok árs 2018. Ábyrgð: Norðurþing.
- 4.2 Komið sé á háhraða netsamband skv. áætlun ríkisstjórnar fyrir lok árs 2018. Ábyrgð: Ríkið í samstarfi við Norðurþing og netveitendur á svæðinu. Verkefnisstjórn fylgi málinu eftir hjá ríkinu.
- 4.3 Vera búin að stofna einhvers konar leigufélag eða samtök til að aðstoða við að koma húsnæði í leigu. Fjölga íbúðum á leigumarkaði. Tryggja leiguhúsnæði á markaði. Lok árs 2018 Ábyrgð: Verkefnastjóri í samvinnu við opinbera aðila.
- 4.4 Tryggja áframhaldandi starfsemi í óskertri heilbrigðisþjónustu til næstu fimm ára. Lokið í árslok 2016. Ábyrgð: Verkefnisstjórn í samstarfi við HN, (Lyfju) og Norðurþing.
- 4.5 Tryggja afhendingaröryggi raforku með því að skilgreina hringtengingu til austurs frá Kópaskeri til Vopnafjarðar sem hluta flutningskerfis raforku. Áætlun Landsnets liggja fyrir í lok verkefnistímans. Ábyrgð: Sveitarfélög, AP, (Landsnet) og verkefnistjóri.
- 4.6 Úttekt á húsnæðismálum í héraðinu lokið á árinu 2018. Ábyrgð: Norðurþing í samstarfi við AP og verkefnisstjóra, auk annarra hagsmunaaðila.
- 4.7 Samþykkt áætlun Norðurþings um viðhald hafnar á Kópaskeri fyrir lok árs 2016 samanber bókun frá hafnarnefndarfundi 20.04.2016. Ábyrgð: Norðurþing.
- 4.8 Markmið Norðurþings um starfsemi (lágmark) í útstöðvum skrifstofu á Kópaskeri (og Raufarhöfn) fyrir lok árs 2018. Ábyrgð: Norðurþing.
- 4.9 Úttekt á sorpflokkun og lagfæringar á flokkunarmálum eftir atvikum, fyrir árslok 2018. Ábyrgð: Norðurþing í samstarfi við umsjónaraðila.

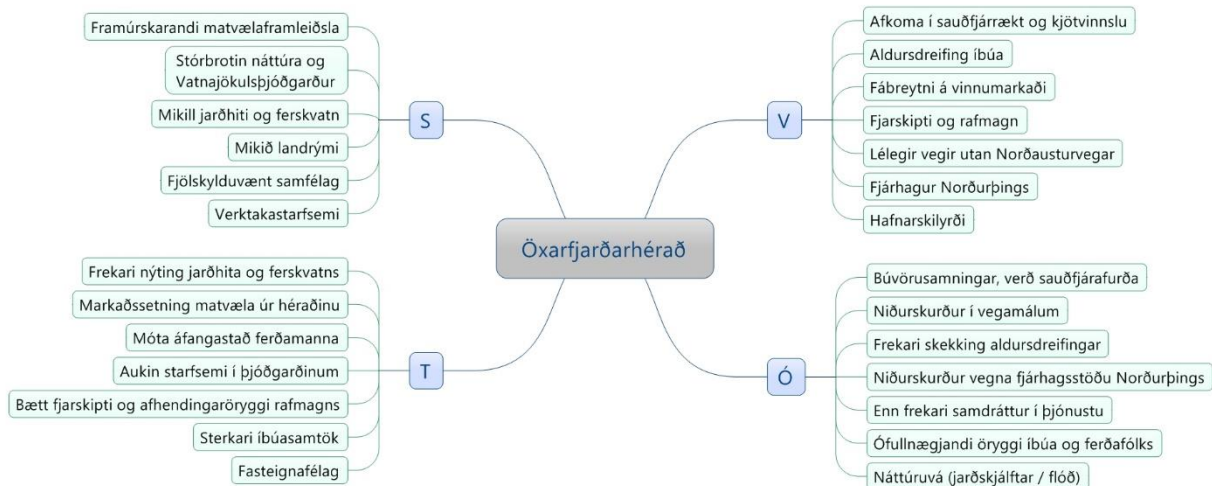
- 4.10 Póstdreifing á Kópaskeri og í dreifbýli verði færð til fyrra horfs og verði daglega fyrir mitt ár 2018. Ábyrgð: Verkefnisstjórn í samstarfi við íbúasamtök, verkefnisstjóra, Norðurþing og Samband sveitarfélaga, auk annarra hagsmunaaðila.
- 4.11 Úrbótaáætlun stjórnvalda/RÚV varðandi útsendingar útvarps og sjónvarps í héraðinu og framkvæmdum fyrir lok árs 2018. Ábyrgð: Verkefnisstjórn í samstarfi við hagsmunaaðila.
- 4.12 Sveitarafmagnslínur í jörð fyrir lok árs 2019. Ábyrgð: (RARIK), verkefnisstjórn fylgi eftir.
- 4.13 Hitaveita í Kelduhverfi fyrir lok árs 2018. Ábyrgð: Orkuveita Húsavíkur.

Öxarfjörður í sókn - Brothættar byggðir

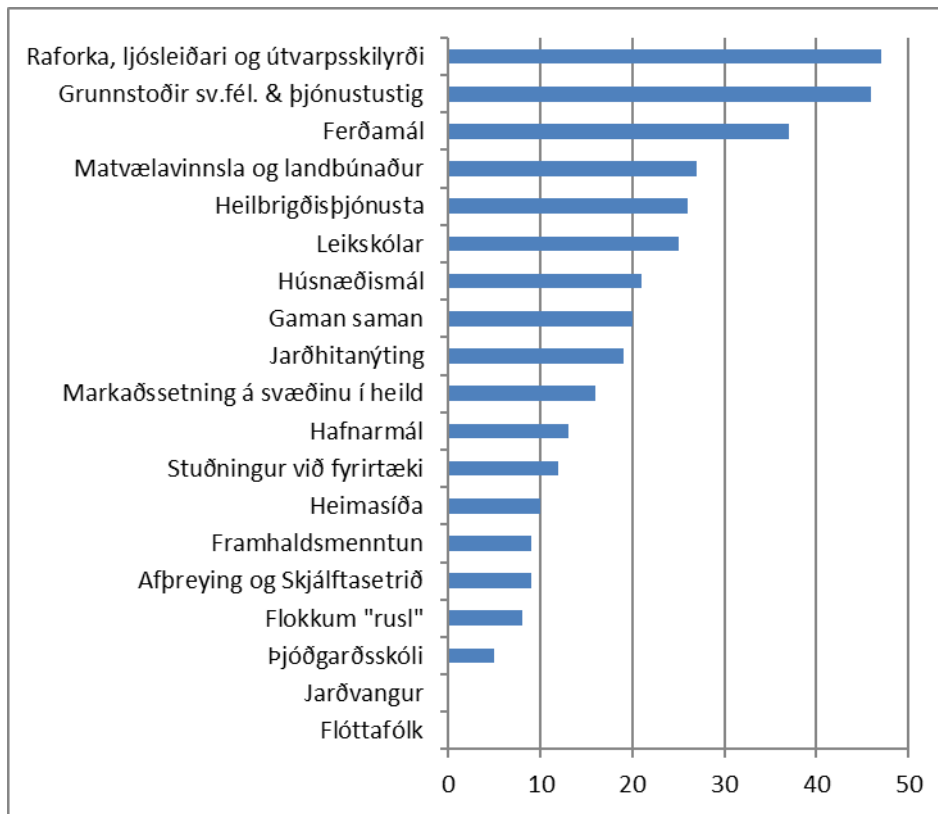
Bryndís Sigurðardóttir, verkefnisstjóri Öxarfjarðar í sókn
29.01.2018

Viðauki A

Samantekt stöðugreiningar í SVÓT-greiningu:

Forgangsröðun málaflokka á íbúapingi

Heimild: ILDI, Öxarfjörður í sókn – Skilaboð íbúaþings, janúar 2016